

Johanneksen evankeliumin selitys 14
Joh. 4:27–42
Savonlinnan Tuomiokirkko, 4.11.2015

Samarialaiset ottavat Jeesuksen vastaan

Viime kerralla käsitelimme tässä Johanneksen evankeliumin selityksessä kertomusta Jeesuksen ja samarialaisen naisen kohtaamisesta Sykar –nimisen kaupungin kaivolla. Siinä kertomuksessa Jeesus johdatteli vähitellen tuon naisen sellaiseen tilanteeseen, jossa hän saattoi ottaa Jeesuksen vastaan Messiaana. Se ei ollut mikään helppo tie, sillä nainen oli johdateltava tajumanaan tilansa Jumalan edessä. Vasta sitten hän voisi tulla pois pimeydestä Jeesuksen tuomaan elämään ja valoon.

Viime kerralla käsitellyn kertomuksen lopussa Jeesus sanoi samarialaiselle naiselle suoraan, että hän oli Messias. Tuo kohta kuuluin näin:

Nainen sanoi: "Minä tiedän kyllä, että Messias tulee." – Messias tarkoittaa Kristusta. – "Kun hän tulee, hän ilmoittaa meille kaiken." Jeesus sanoi: "Minä se olen, minä, joka tässä puhun kanssasi." (Joh. 4:25–26)

Opetuslapset palaavat ruokaa ostamasta

Ennen kuin evankelista Johannes kertoo samarialaisen naisen reaktiosta, kertomuksen keskeyttää opetuslasten saapuminen. He olivat olleet kaivolta jonkin matkan päässä sijaitsevassa kaupungissa ostamassa ruokaa, eivätkä siksi tienneet Jeesuksen ja samarialaisen naisen kohtaamisesta.

Juuri silloin tulivat opetuslapset paikalle. Heitä hämmästytti, että Jeesus puhui naisen kanssa, mutta kukaan ei kuitenkaan kysynyt, mitä hän tahtoi ja miksi hän puhui naiselle (Joh. 4:27).

Opetuslapsia hämmästytti varmaan samasta syytä kuin miksi samarialainen nainen oli hämmästynt Jeesuksen käytöksestä: juutalainen rabbi ei puhutellut vierasta naista; eikä varsinkaan samarialaista, koska juutalaiset halveksivat heitä.

Evankeliumeista syntyy sellainen käsitys, että opetuslapset eivät useinkaan uskaltaneet kysyä Jeesukselta jotain sellaista, mitä he eivät ymmärtäneet. Jeesuksella oli lempeydestään huolimatta niin vahva auktoriteetti, että hänen toimiaan olisi helposti kyseenalaistettu.

Samarialainen nainen innostuu Messiaasta

Nainen jätti vesiruukkunsa siihen, meni kaupunkiin ja sanoi ihmisille: "Tulkaa katsomaan, tuolla on mies, joka kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt! Olisiko hän Messias?" Ihmiset lähtivät kaupungista ja tulivat Jeesuksen luo (Joh. 4:28–30).

Samarialainen nainen oli tullut kaivolle hakemaan vettä. Siellä hän oli kohdannut miehen, joka oli kääntänyt keskustelun elävään veteen, sielun janon pois ottavaan veteen. Nainen oli lopulta niin innostunut Jeesuksen lupaamasta elävästä vedestä, että hän unohti konkreettisen veden noutamisen kokonaan ja jätti vesiruukkunsa kaivon viereen.

Ja hän, tuo ennen muita ujosteleva ja hyljeksitty huono nainen, nyt hän meni innolla kertomaan muille, mitä oli kokenut: "Tulkaa katsomaan, tuolla on mies, joka kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt!"

Tuntui varmaan Sykarin kaupungin ihmisistä tosi oudolta. Miten tuo kevytkenkäinen naikkonen uskalsi noin innostuneena tulla heille juttelemaan? Miten hän oikein kehtasi puhua ”kaikesta, mitä olen tehnyt”? Ei kai sellaisista kannattaisi oma-aloitteisesti kuuluttaa.

Mutta varmaankin naisen ihmisille kuuluttama viimeinen lause oli ratkaiseva: ”Olisiko hän Messias?” Samarialaisetkin siis odottivat Messiasta. Ja Messiaan saapuminen tosiaan voisi olla selitys sille, että tämä epäilyttävä nainen oli nyt muuttunut näin kovasti. Siksi ihmiset lähtivät kaupungista tuon naisen mukaan kaivolle, katsomaan miestä, joka oli tehnyt häneen noin suuren vaikutuksen.

Evankeliumin puhuminen on puhujalleen eräänlaista ruokaa

Mutta ennen kuin he ehtivät kaivolla, siellä käytiin seuraava keskustelu:

Sillä välin opetuslapset sanoivat Jeesukselle: "Rabbi, tule syömään." Mutta hän sanoi heille: "Minulla on ruokaa, josta te ette tiedä." Opetuslapset kummastelivat keskenään: "Onko joku tuonut hänelle syötävää?" Mutta Jeesus jatkoi: "Minun ruokani on se, että täytän lähettäjäni tahdon ja vien hänen työnsä päätökseen (Joh. 4:31–34)

Opetuslapset olivat siis saaneet ostettua kaupungista ruokaa ja kutsuivat nyt Jeesusta syömään. Mutta Jeesus sanoi, että hänellä oli jo ollut muuta ruokaa. Sillä hän tarkoitti keskusteluaan samarialaisen naisen kanssa. Siinä hän oli saanut olla toteuttamassa Jumalan hänelle antamaa tehtävää: evankeliumin kertomista ihmisille.

Jotenkin ymmärrän Jeesusta. Se tuntuu erittäin hyvältä, kun suusta lähtee ulos evankeliumin sanoja. Ja varsinkin, kun tulee sellainen vaikutelma, että joku ihminen saa niistä suustani lähteneistä sanoista uskoa ja toivoa ja rakkautta ja lohdutusta ja saa yhteyden Jeesukseen ja Taivaan Isään; sellainen antaa evankeliumin puhujalle voimia, melkein kuin ruoan syöminen antaa voimia nälkäiselle.

Sellaisesta Jeesus oli saanut nauttia sillä aikaa, kun opetuslapset olivat käyneet kaupassa.

Mutta opetuslapset ymmärsivät Jeesuksen vertauskuvallisen puheen jälleen väärin: ”Onko joku tuonut hänelle tällä välin syötävää?”

Sadonkorjuu oli Sykarissa alkamassa

Jeesus ei kuitenkaan lähtenyt selvitelemään opetuslasten väärinkäsitystä, vaan alkoi puhua siitä, kuinka hyvin evankeliumi oli nyt etenemässä:

Te sanotte: 'Neljä kuuta kylvöstä korjuuseen.' Minä sanon: Katsokaa tuonne! Vainio on jo vaalennut, vilja on kypsä korjattavaksi. Sadonkorjaaja saa palkkansa jo nyt, hän kokoaa satoa iankaikkiseen elämään, ja kylväjä saa iloita yhdessä korjaajan kanssa. Tässä pitää paikkansa sanonta: 'Toinen kylvää, toinen korjaa.' Minä olen lähettänyt teidät korjaamaan satoa, josta ette ole nähneet vaivaa. Toiset ovat tehneet työn, mutta te pääsette korjaamaan heidän vaivannäkönsä hedelmät." (Joh. 4:35–38)

”Neljä kuuta kylvöstä korjuuseen.” Se kai tarkoittaa, että satoa ei saada heti, vaan pitää kärsivällisesti odottaa aika pitkä aika. Mutta nyt ei ollut niin.

”Minä sanon: Katsokaa tuonne!” Ehkä Jeesus juuri silloin viittasi kädellään Sykarin kaupungin suuntaan. Sieltä näkyi jonkin matkan päässä sykarilaisten väkijoukko, joka kiiruhti kohti heitä, tutustumaan mahdolliseen Messiaaseen.

Tuo ”peltojen vaaleneminen korjattavaksi”, jota Jeesus ja opetuslapset saivat juuri olla Sykarissa todistamassa, se oli tapahtunut hyvin nopeasti, yllättävän nopeasti. Vastahan he olivat kaupunkiin saapuneet, ja jo nyt alkoivat tulokset näkyä. He, Jeesus ja opetuslapset, saivat iloita tästä menestyksestä. He saisivat olla korjaamassa satoa, eli saisivat olla tuomassa samarialaisia Taivaan Isän lapsiksi, hänen valtakuntaansa.

Toiset ovat tehneet työn

”Toiset ovat tehneet työn, mutta te pääsette korjaamaan heidän vaivannäkönsä hedelmiä.”

Tällä Jeesus tarkoitti varmaankin sitä, että samarialaisten keskuuteen oli pitkän ajan kuluessa syntynyt Messiaan odotus. Heillä oli myös Jumalan sanan eli Vanhan testamentin olennaisia osia käytössä; tosin vain 5 Mooseksen kirjaan, mutta ei muita Vanhan testamentin kirjoja. Joka tapauksessa heidänkin keskuudessaan oli Jumalan sanaa opetettu vuosisatojen ajan, ja näin valmistettu tietä sille, että kun Jeesus ja hänen opetuslapsensa lopulta saapuivat Jaakobin kaivolle, kansa on valmis tunnistamaan hänet siksi, joka hän onkin: Messias. Opetuslapset olivat siis tosiaan päässeet korjaamaan satoa, josta he eivät olleet vaivaa nähneet.

Niinhän se varmaan on yleensäkin Jumalan valtakunnan työssä. Kun herätys tulee ja Jumalan sana alkaa vaikuttaa siten, että ihmiset ottavat sen vastaan ja löytävät sen kautta armollisen Jumalan ja kääntyvät pois jumalanvastaisuudestaan, niin sen taustalla on useimmiten kymmeniä ellei satoja vuosia kärsivällistä opetustyötä; sellaisena aikana, jona ei mitään hengellistä elämää näytä

syntyvän, vaan kirkko elää matalalla profiililla ja välillä itsekin meinaa ruveta epäilemään, että pitääkö näitä asioita nyt niin tarkkaan opettaa ja pitääkö niitä messuja pitää, kun niissä ei käy kuin 1 % ihmisistä. Mutta ehkä se on sitä kärsivällistä kylvotyötä, josta joku muu pääsee kerran korjaamaan sadon. Sellaisen sadon, että jonkun kaupungin ihmiset lähtevät suurin joukoin ottamaan selvää, että onko Jeesus tosiaan Messias.

Sykarilaiset uskoivat Jeesukseen maailman Vapahtajana

Mitä siitä sitten seurasi, kun Sykarin väkijoukko saavutti Jaakobin kaivon ja Jeesuksen ja opetuslapset?

Monet tuon Samarian kaupungin asukkaista uskoivat Jeesukseen kuultuaan naisen todistavan: "Hän kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt." Kun samarialaiset tulivat Jeesuksen luo, he pyysivät häntä jäämään kaupunkiin, ja hän jäikin sinne kahdeksi päiväksi (Joh. 4:39-40)

Eli siis pelkkä samarialaisen naisen puhe oli vakuuttanut monet. Siksi he lähtivät kiireesti katsomaan Jeesusta. Ja saivat hänet jäämään kaupunkiin opettamaan.

Yhä useammat uskoivat Jeesukseen kuultuaan hänen itsensä puhuvan, ja he sanoivat naiselle: "Nyt emme enää usko vain sinun puheesi perusteella. Me olemme nyt itse kuulleet häntä ja tiedämme, että hän todella on maailman pelastaja." (Joh. 4:41-42)

Kun ajattelee tätä kertomusta osana Johanneksen evankeliumia, niin mieleen tulee ainakin seuraavaa: Sykarin kaupungin ihmiset on esitetty vastapoolina Jerusalemin asukkaille ja heidän suhtautumiselleen Jeesukseen. He olivat innostuneita Jeesuksesta hänen tekemiensä ihmetöiden takia ja uskoivat niiden perusteella. Kuitenkin evankeliumissa sanotaan heistä näin:

"Jeesus sitä vastoin ei uskoutunut heille, koska hän tunsu heidät kaikki. Hän ei tarvinnut kenenkään todistusta ihmisestä, sillä hän tiesi itse, mitä ihmisessä on" (Joh. 2:24-25)

Tähän samaan "jerusalemlaisten" ryhmään kuului myös kolmennessa luvussa kuvattu Nikodemos. Häenkään ei ymmärtänyt Jeesusta oikein. Vaikka hän arvosti häntä Jumalan lähettämäni rabbina, hän ei kyennyt uskomaan, että Jeesus oli ennen kaikkea Vapahtaja, Jumalan Karitsa, joka uhrattaisiin syntien sovituksiksi.

"Jerusalemlaista" poiketen Sykarin asukkaat eivät uskoneet Jeesukseen ihmeitten takia. Eihän Sykar -kertomuksessa kummoisista ihmeistä puhuta; korkeintaan siitä, kuinka Jeesus pystyi näkemään erään naisen sydämeen ja tuomaan sen pimeyden valoon.

Sykarilaiset uskoivat Jeesuksen hänen puheensa takia. Heissä perinteestä saatu opetus tulevasta Messiaasta oli luonut hedelmällisen maaperän, jossa Jeesuksen puhuma ilosanoma nyt iti ja kasvoi ja jota saattoi jo korjata.

Heidän uskonsa ei ollut pelkkää ihmeiden ihmettelyä. Se oli Jeesuksen puhumasta ilosanomasta syntynyttä uskoa. Sykarilaiset olivat ottaneet vastaan evankeliumin: ”Me olemme nyt itse kuulleet häntä ja tiedämme, että hän todella on maailman pelastaja.”

Sellaisille ihmisille Jeesus ”uskoi itsensä”. Hän ei uskoutunut jerusalemilaisille ihmeitten ihmettelijöille; ei arvostetulle johtomiehelle Nikodemokselle. Mutta hän uskoutui syntiselle naiselle ja Sykarin kaupungin tavallisille dallaajille, joita juutalaisten uskonnolliset johtajat halveksivat. Ratkaisevaa heissä oli se, että he halusivat kuulla hänen puhettaan ja ottaa sen vastaan sydämissään.

Silloin näitten sykarilaisten sydämissä tapahtui se, mistä Jeesus oli edellisllä luennolla käsitellyssä tekstissä puhunut:

” - - joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä.” (Joh. 4:14)